Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: HE 119/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain muuttamisesta

Lainsäädäntömuutoksen kohteena oleva julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annettu laki tuli 1.1.2012 voimaan olosuhteissa, joissa silloisen hallituksen esityksen HE 115/2011 vp mukaan pankkien mahdollisuudet pitkäaikaisten vientiluottojen myöntämiseen olivat rahoitusmarkkinakriisin jälkeisessä tilanteessa heikentyneet ja EU:n velkakriisi ja Yhdysvaltojen epävarma taloustilanne olivat edelleen vaikeuttaneet rahoitusmarkkinoiden toimintaa. Viennin edellyttämä pitkäaikainen rahoitusmarkkina oli toiminut tällöin puutteellisesti. Koska vienninrahoitus oli ollut pankeille matalatuottoista toimintaa, niiden pitkäaikaiset varat oli kohdennettu mieluummin paremmin tuottaviin kohteisiin.

Asiaa koskeneessa talousvaliokunnan mietinnössä TaVM 7/2011 vp todettiin silloin, että pysyvällä luottomuotoisella vienninrahoitusjärjestelmällä oli pyritty turvaamaan suomalaisille vientiyrityksille tasavertaiset rahoitusmahdollisuudet tärkeimpiin kilpailijamaihin verrattuna. Viejille oli ollut tarkoitus tarjota rahoitusratkaisuja, joita markkinoilta ei ollut ollut saatavissa. Velkakriisien vuoksi kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla oli silloin häiriöitä, jotka vaikuttivat viennin rahoituksen saatavuuteen.

Nyt kysymyksessä olevassa lainsäädäntöhankkeessa HE 119/2022 vp on kyse pitkälti samasta perusongelmasta – vienninrahoituksen markkinapuutteen korjaamisesta. Markkinapuute on nyttemmin kohdistunut aikaisemman markkinapuutealueen ohella myös pieniin luottoihin ja niiden saatavuuteen. Tästä rahoituksen saatavuuteen liittyvästä markkinapuutteesta vaikuttaisi kärsivän erityisesti pk-sektori, mutta myös suuremmat yritykset pienemmissä vientihankkeissa. –Nyt käsillä olevassa lainsäädäntöhankkeessa on pitkälti kysymys siitä, että vuoden 2012 alussa voimaan tullut laki, joka oli tehty nyt painopisteenä olevia luottoja suurempia luottoja silmällä pitäen, ei tarjoa riittäviä ja sopivia instrumentteja luoton hallinnointiin (korko- ja luottoriskin hallinta) ja luoton myöntämisen tekniseen toteutukseen (kumottava 16 §, joka liittyy esim. vekselien käyttömahdollisuuteen). –Tällä lainsäädäntöhankkeella parannetaan siis kyseessä olevan lain toiminnallisuutta myös pienempiä luottoja myönnettäessä. Samalla esitetään tehtäväksi säädöshuollollisia teknisiä korjauksia lakiin.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan lainsäädäntömuutoksella myötävaikutetaan pienten ostajaluottojen saatavuuteen ja markkinapuutteen paikkaamiseen. –Finnvera Oyj:n ja elinkeinoelämän puheenvuoroissa saataneen lisäselvitystä rahoitusmarkkinoiden tilanteesta ja niistä positiivisista vaikutuksista, jotka tulevat mahdollisiksi tällä lainsäädäntöhankkeella.

Helsingissä, 9.11.2022

Timo-Jaakko Uotila
hallitussihteeri, työ- ja elinkeinoministeriö